

Sygn. akt IV CSK 43/20

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa E. W.
przeciwko Powiatowi O.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 lipca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 czerwca 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1/ odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2/ zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w E. wyrokiem z dnia 21 lutego 2019 r. zasądził od pozwanego Powiatu O. na rzecz powódki E. W. kwotę 242.600 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 lutego 2019 r. tytułem odszkodowania za sprzedaż nieruchomości z wadami w postaci braku dostępu do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo. Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) orzekając na skutek apelacji obu stron, zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji, w ten tylko sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powódki dalsze ustawowe odsetki za opóźnienie od kwoty

100.000 zł za okres od dnia 30 maja 2017 r. do dnia 21 lutego 2019 r., oddalając apelację powódki w pozostałym zakresie oraz oddalając apelację pozwanego w całości.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwanego w części oddalającej jego apelację i uwzględniającej apelację powódki oraz rozstrzygającej o kosztach postępowania apelacyjnego.

Wnosząc o przyjęcie skargi do rozpoznania pozwany wskazał, że jest ona oczywiście uzasadniona z uwagi na dokonanie przez Sąd drugiej instancji, w ślad za Sądem pierwszej instancji, ustaleń w sprawie wymagającej wiedzy specjalnej w oparciu o opinię biegłego, która zawiera istotne luki, nie odpowiada na postawione tezy dowodowe, jest niejasna, nienależycie uzasadniona oraz nieweryfikowalna, co oznacza, że nie pozwala skontrolować zawartego w niej rozumowania co do trafności wniosków końcowych. W przekonaniu skarżącego w takiej sytuacji Sąd Apelacyjny powinien uwzględnić jego wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, zwłaszcza w świetle operatu szacunkowego wykonanego 18 lipca 2012 r. na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad oraz istnienia konkretnych uwag i argumentów podważających miarodajność opinii biegłego sądowego M.G.

Powódka w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne

i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym - a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi, o której mowa wyżej.

Ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygania kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2004 r., II UK 80/04, niepubl. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2012 r., I UK 322/12, niepubl.). Powyższa zasada znajduje zastosowanie również przy ocenie dowodu w postaci opinii opracowanej przez biegłego i powinna obejmować logikę, jasność i przejrzystość wyводу, niesprzeczność opinii z pozostałymi

dowodami przeprowadzonymi w sprawie i uznanymi przez sąd za wiarygodne, spełnienie wymagań wynikających z tezy dowodowej, jednoznaczność opinii oraz poziom fachowej wiedzy biegłego (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 1974 r., I CR 100/74, niepubl. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001, nr 4, poz. 64). Jeżeli Sąd uzna opinię biegłego za prawidłową, to nie może poczynić ustaleń końcowych sprzecznych z nią (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 1971 r., II CR 655/70, OSNC 1971, nr 9, poz. 160 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 1974 r., II CR 748/74, niepubl.).

O oczywistej zasadności skargi nie może przekonywać błędna, zdaniem skarżącego, ocena przez Sąd Apelacyjny dowodu z opinii biegłego M.G. i mająca mieć miejsce nierzetelność tej opinii, są to bowiem kwestie usuwające się spod kontroli Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). O rażącym naruszeniu prawa procesowego nie świadczy także odmowa dopuszczenia dowodu z opinii kolejnego biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, czy nie dopatrzenie się przez Sąd Apelacyjny podstaw do poddania sporządzonej w postępowaniu pierwszoinstancyjnym opinii weryfikacji przez organizację zawodową rzeczoznawców majątkowych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że zajęte przez Sąd stanowisko o braku podstaw do poddania przeprowadzonej w sprawie opinii biegłego weryfikacji organizacji zawodowej rzeczoznawców majątkowych mieści się w granicach należących do Sądu oceny tego środka dowodowego (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2017 r., II CSK 450/16, niepubl.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zostało także wyjaśnione, że okoliczność, iż zgodnie z art. 286 k.p.c. sąd może zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych, wcale nie oznacza, że w każdym przypadku jest to konieczne, potrzeba taka może bowiem wynikać z okoliczności sprawy i podlega ocenie sądu orzekającego. Wskazaną możliwość należy traktować jako obowiązek podjęcia wymienionej czynności wówczas, gdy konieczne jest ustalenie okoliczności wymagających wiadomości specjalnych, a ocena wydanej opinii prowadzi do wniosku, że jest nieprzekonująca, zawiera braki, stwierdzenia budzące wątpliwości lub sprzeczności. Okoliczność, że opinia biegłego nie ma treści

odpowiadających stronie nie stanowi dostatecznego uzasadnienia dla przeprowadzenia dowodu z opinii dalszych biegłych jeżeli w przekonaniu sądu opinia wyznaczonego biegłego jest na tyle kategoryczna i przekonująca, że wystarczająco wyjaśnia zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2017 r., II CSK 655/16, niepubl., z dnia 10 stycznia 2017 r., III UK 41/16, niepubl., z dnia 13 stycznia 2016 r., V CSK 262/15, niepubl., z dnia 14 listopada 2013 r., IV CSK 135/13, niepubl., z dnia 10 października 2012 r., I UK 210/12, niepubl., z dnia 30 maja 2007 r., IV CSK 41/07, niepubl., z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000, nr 22, poz. 807, i z dnia 5 listopada 1974 r., I CR 562/74, niepubl. oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2016 r., III CSK 35/16, niepubl., i z dnia 7 listopada 2010 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001 nr 4, poz. 64).

Nie przeprowadzenie przez Sąd Apelacyjny dalszych dowodów z opinii biegłych nie dowodzi zatem w okolicznościach sprawy oczywistej zasadności skargi. Prezentując pogląd odmienny skarżący nie bierze pod uwagę, że Sąd pierwszej instancji wskazał, a Sąd Apelacyjny stanowisko to podzielił - z jakich przyczyn uznaje dowód z opinii rzeczoznawcy majątkowego za wystarczający do rozstrzygnięcia o zakresie jego odpowiedzialności i wysokości szkody (k. 425 i k. 501 - 502). W istocie bowiem ocenia dowód z opinii biegłego w sposób diametralnie odmienny niż orzekające w sprawie Sądy i na tej podstawie formułuje wniosek o potrzebie skorzystania z opinii kolejnego biegłego.

Również oparcie się przez Sądy na dowodzie z opinii biegłego przeprowadzonej w sprawie zamiast na prywatnych ekspertyzach, nie dowodzi oczywistej zasadności skargi. Opinia prywatna nie ma waloru dowodu z opinii biegłego w rozumieniu art. 278 k.p.c. (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2010 r., I CSK 57/10, niepubl. i z dnia 15 stycznia 2010 r., I CSK 199/19, niepubl.).

W konsekwencji analiza wniosku, na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, w konfrontacji z wypracowanymi w orzecznictwie Sądu Najwyższego zasadami czynienia ustaleń wymagających przeprowadzenia dowodu

z opinii biegłych nie prowadzi do oceny, że stanowi ono konsekwencję jaskrawych błędów w podejmowanych działaniach procesowych czy wykładni prawa.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § i 3, art. 99, w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018, poz. 265).

jw